

11 Aisghabháil íocaíochtaí sochair agus cúnaimh tar éis dámhachtainí cúitimh

- 11.1** Is í an Roinn Coimirce Sóisialaí (an Roinn) a riarann an scéim um shochair agus cúnamh a aisghabháil (SCA). Déanann an scéim foráil d'aisghabháil íocaíochtaí leasa shóisialaigh áirithe ó dhámhachtainí cúitimh a dhéantar le héilitheoir mar thoradh ar éileamh díobhálacha pearsanta.
- 11.2** Is é cuspóir na tuarascála seo scrúdú a dhéanamh orthu seo:
- oibriú na scéime SCA
 - próiseas na Roinne chun éilimh chúitimh a aithint agus monatóireacht a dhéanamh orthu i gcás ina bhféadfadh aisghabháil sochar agus cúnaimh a bheith ann
 - aisghabháil sochar agus cúnaimh tar éis cúiteamh a dhámhachtain
 - aisghabháil sochar agus cúnaimh i gcás nach sonraítear caillteanas tuillimh nó brabúis in ordú cúirte nó i measúnú an Bhoird Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (BMDP).¹
- 11.3** San athbhreithniú seo, rinneadh scrúdú ar na doiciméid ábhartha, cuireadh agallamh ar phearsana ábhartha na Roinne, agus rinneadh scrúdú ar shampla cásanna a roghnaíodh go randamach.

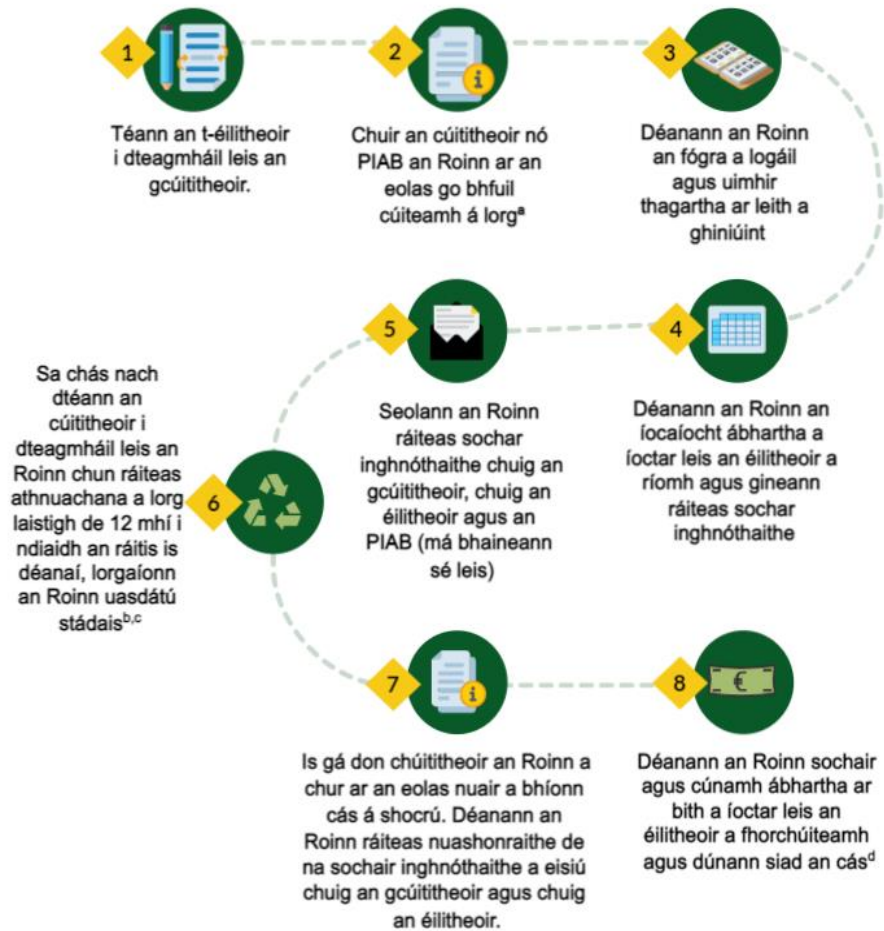
Oibriú na scéime

- 11.4** Déantar foráil don scéim SCA in ailt 13 agus 14 den Acht Leasa Shóisialaigh agus Pinsean, 2013. Tháinig an scéim i bhfeidhm an 1 Lúnasa 2014 agus baineann sí le dámhachtainí cúitimh a dhéantar ar an dáta sin nó dá éis.
- 11.5** Foráiltear leis an Acht go n-aisghabhann an Roinn íocaíochtaí leasa a rinneadh le héilitheoirí de bharr na díobhála ar a bhfuil an t-éileamh cúitimh bunaithe faoi na scéimeanna seo a leanas: sochar breoiteachta, sochar páirtchumais, sochar díobhála, forlíonadh éagumais, pinsean easláine, liúntas míchumais agus an liúntas leasa fhorlíontaigh. Ní lorgaítear aon aisghabháil ón gcúiteamh i gcás go bhfuil bás mar thoradh ar dhíobhálacha nó i gcás go mbronntar cúiteamh faoi scéimeanna díolmhaithe sonraithe — féach larscríbhinn 11A.
- 11.6** Tá an cúititheoir faoi dhliteanas an tsuim in-aisghafa a íoc leis an Aire Coimirce Sóisialaí agus ní mór dó aon suimeanna in-aisghafa a íoc leis an Aire sula ndéanann sé íocaíocht cúitimh leis an duine gortaithe (éilitheoir).²
- 11.7** Tá teorainn ama cúig bliana ag an scéim SCA maidir le sochair agus cúnamh a fháil ar ais, a thosaíonn ón lá a éiríonn an t-éilitheoir incháilithe don sochar/cúnamh ábhartha agus a chríochnaíonn tar éis cúig bliana nó ar dháta íocaíochta an chúitimh, cibé acu is luaithe. Féadfaidh duine a fhaigheann ceann de na híocaíochtaí sonraithe mar thoradh ar dhíobhálacha a bhfuil cúiteamh á lorg ina leith leanúint de shochair nó cúnamh ábhartha a fháil go ceann roinnt blianta sula socrófar éileamh cúitimh.

¹ Is comhlacht poiblí féinmhaoinithe é an Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (BMDP) a bunaíodh chun tacú le réiteach éileamh díobhálacha pearsanta gan gá a bheith ann le dlíthíocht neamhriachtanach.

² Is é an cúititheoir an duine nó an t-eintiteas atá faoi dhliteanas cúiteamh a thabhairt don éilitheoir agus is cuideachta árachais é de ghnáth.

Fíor 11.1 Próiseas éilimh SCA

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

- Nótaí:
- a Ní iarrann BMDP ráiteas ach amháin nuair a lorgaíonn an t-éilitheoir cúiteamh a bhaineann le caillteanas tuillimh nó brabúis.
 - b Cuireadh tús leis an bpróiseas i Márta 2021. Ní dheachaigh an Roinn i dteagmháil go tréimhsiúil le cúititheoirí roimh Mhárta 2021.
 - c Bíonn gach ráiteas bailí go ceann trí mhí le haghaidh éileamh oscailte nó go ceann 12 mhí le haghaidh éileamh dúnta. I gcás gur eisíodh ráiteas eile idir an dá linn, ní lorgaíonn an Roinn nuashonrú go dtí dhá mhí dhéag ón ráiteas is déanaí.
 - d I gcás nach n-aisíoctar cuid de na sochair agus den chúnamh ábhartha, nó iad go léir, ní mór don chúititheoir fianaise tacaíochta a sholáthar.

11.8 Leagtar amach i bhFíor 11.1 próiseas éilimh SCA. D'fhéadfadh dámhachtain chúitimh a chinneadh ar na bealaí seo:

- trí idirbheartaíocht, i gcás go n-aontaíonn cúititheoir íocaíocht chúitimh a dhéanamh le héilitheoir agus, sa chás sin, ní mór don chúititheoir suim iomlán dliteanais na n-íocaíochtaí leasa shóisialaigh ábhartha a íoc leis an Roinn, ar suimeanna iad a íocadh mar thoradh ar an díobháil phearsanta sin
- le hordú cúirte nó le measúnú BMDP agus, sa chás sin, tá an tsuim in-aisghafa teoranta do luach an chailleanais tuillimh nó an bhrabúis a shonraítear sa dámhachtain (ní dhéantar aon aisghabháil ó eilimintí cúitimh eile, amhail le haghaidh péine agus fulaingthe).

11.9 Leagtar amach sa reachtaíocht an próiseas chun déileáil le saincheisteanna áirithe a thagann chun cinn sa phróiseas aisghabhála.

- I gcás cúititheoirí iolracha, tá gach ceann de na cúititheoirí faoi dhliteanas as an aisghabháil iomlán agus ní mór dóibh aontú i dteannta a chéile ar an tsuim a íocfaidh gach duine acu, i.e., tá siad faoi 'dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach'.
- Ní fhéadfar achomharc a dhéanamh faoin tsuim in-aisghafa go dtí go mbeidh an tsuim in-aisghafa íoctha leis an Roinn.

Éilimh chúitimh a shainaithint agus faireachán a dhéanamh orthu

11.10 Cuirtear in iúl don Roinn trí fhoirm chaighdeánach a chur isteach — ón gcúititheoir nó ó BMDP — go bhfuil éileamh cúitimh taiscthe.¹

11.11 Nuair atá éileamh cúitimh curtha in iúl don Roinn, déanann an t-oifigeach breithiúnachta ábhartha athbhreithniú ar gach éileamh in-aisghafa, ríomhann sé na suimeanna in-aisghafa, taifeadann sé ar an gcóras é agus eisiúnn sé an ráiteas. Ina dhiaidh sin, déanann córas TF na Roinne an taifead a nuashonrú go huathoibríoch de réir mar a dhéantar íocaíochtaí breise scéime.

11.12 I gcás nach bhfuil íocaíocht ábhartha á fáil ag éilitheoir, eisiúnn an Roinn 'ráiteas nialasach' chuig an gcúititheoir, lena rá nach ndearnadh aon íocaíochtaí ábhartha leis an éilitheoir sa tréimhse ábhartha. D'eisigh an Roinn breis agus 22,000 ráiteas nialasach do gach bliain ó 2014 go 2019.²

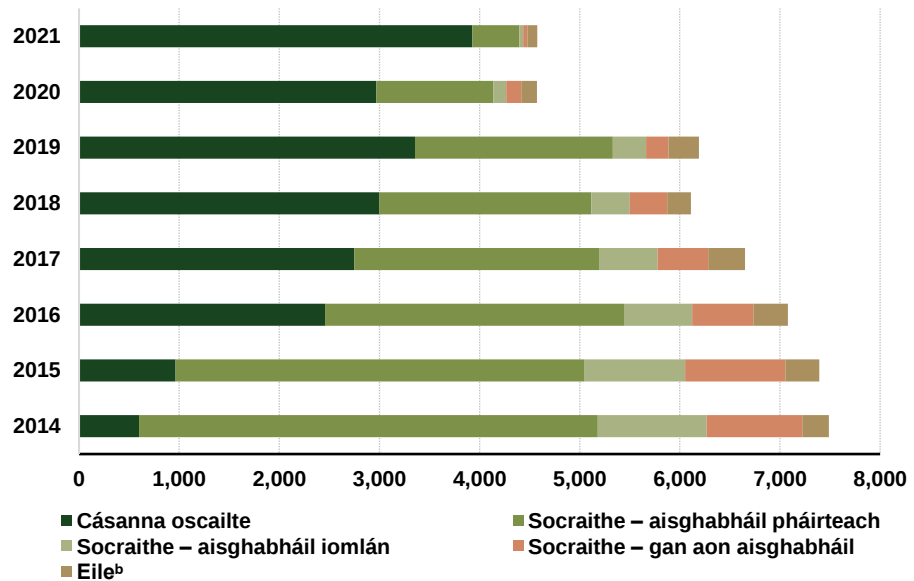
1 Ní iarrann BMDP ráiteas ach amháin nuair a lorgaíonn an t-éilitheoir cúiteamh a bhaineann le caillteanas tuillimh nó brabúis.

2 Suas go dtí Feabhra 2022, d'eisigh an Roinn breis agus 15,000 ráiteas nialasach do 2020 agus do 2021 — d'fhéadfadh an líon seo méadú de réir mar a thaisctear éilimh bhreise ar chúiteamh. D'fhéadfadh níos mó ná ráiteas nialasach amháin a bheith ann d'éileamh aonair, mar shampla i gcás go n-eisítear ráiteas nuair a lorgaítear cúiteamh ar dtús agus i gcás go n-eisítear ráiteas breise nuair atá an cás gar do bheith socraithe.

11.13 Léirítear i bhFíor 11.2 stádas na gcásanna go léir ar cuireadh tús leo ó 2014 i leith inar íocadh sochair nó cúnamh ábhartha. Mar shampla, as na cásanna ar cuireadh tús leo in 2014, tá thart ar 8% acu (599 n-éileamh) fós oscailte. As na 7,489 gcás,

- bhí sé mar thoradh ar 76% acu (5,667 n-éileamh) gur íocadh cúiteamh leis an éilitheoir nuair a ghnóthaigh an Roinn cuid de na sochair agus an cúnamh a íocadh, nó iad go léir (léirithe mar 'Socraithe – aisghabháil pháirteach' agus 'Socraithe – aisghabháil iomlán' i bhFíor 11.2)
- bhí sé mar thoradh ar 13% acu (958 n-éileamh) gur íocadh cúiteamh leis an éilitheoir ach ní raibh aon bhunús ag an Roinn chun aon chuid de na sochair agus den chúnamh a íocadh a aisghabháil toisc nach raibh ar áireamh san ordú cúirte nó i measúnú BMDP, nó nár luadh aon rud ina leith, caillteanas tuillimh nó brabúis (léirithe mar 'Socraithe – gan aon aisghabháil')
- bhí sé mar thoradh ar 3% acu (265 éileamh) nár íocadh cúiteamh leis an éilitheoir (léirithe mar 'Eile').

Fíor 11.2 Stádas cásanna aisghabhála ar cuireadh tús leo ó 2014 go 2021, amhail Feabhra 2022^a

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Nótaí: a Gach cás 'ráiteas nialasach' as an áireamh.

b Áirítear le 'eile' cásanna a dhúntar toisc nár dámhadh aon chúiteamh don éilitheoir, go bhfuil an t-éilitheoir éagtha, nó gur tharraing an t-éilitheoir an cás siar. Níl aon sochar ná cúnamh in-aisghafa sna cásanna sin.

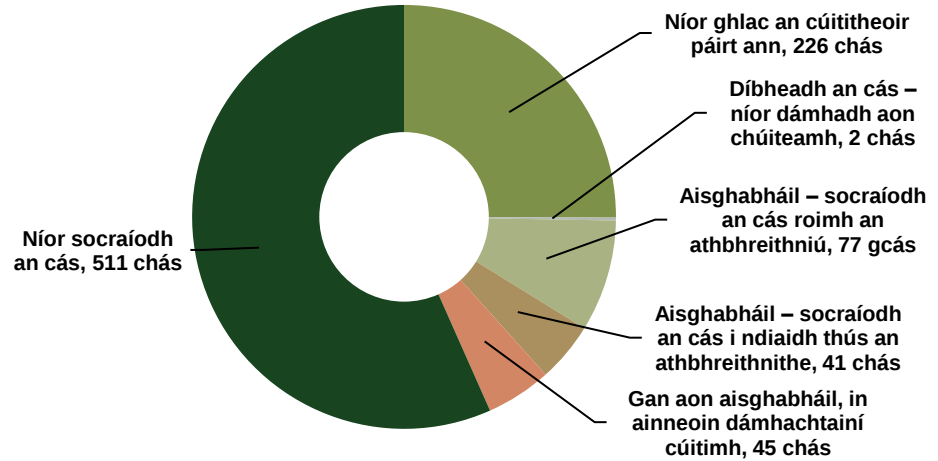
11.14 Ó Mhárta 2021 i leith, lorgaíonn an Roinn an t-eolas is deireanaí ar bhonn tréimhsiúil ón gcúititheoir ábhartha ar stádas gach cáis ar cuireadh tús leo ó 2020 i leith. Bíonn nuashonrú á lorg dhá mhí dhéag tar éis an dáta a eisíodh an ráiteas is déanaí. Roimhe seo, ní raibh an Roinn ag lorg nuashonruithe stádais go tráthrialta maidir le cásanna oscailte.

11.15 I mí Iúil 2020, chuir an Roinn tús le hathbhreithniú ar chásanna oscailte de réir na bliana féilire, ag tosú leo siúd ar cuireadh tús leo in 2014. Léirítear i bhFíor 11.3 toradh nó stádas reatha (mar a bhí i mí an Mhárta 2022) ar chásanna 2014 a athbhreithníodh mar chuid den chleachtadh sin. Léiríonn sé sin an méid seo a leanas:

- I 25% de na cásanna, ní raibh baint ag an gcúititheoir ionchasach leis an athbhreithniú, in ainneoin suas le trí iarratas i scríbhinn ar an eolas is deireanaí. Tá comhairle dlí á lorg ag an Roinn maidir leis na cásanna sin a shaothrú.
- Fuarthas amach go raibh thart ar 9% de na cásanna socraithe roimh athbhreithniú na Roinne, ach níor cuireadh an socrú ar an eolas di agus ní raibh íocaíocht faighte aici ó na cúititheoirí. Ag am an scrúdaithe seo, ní raibh anailís déanta ag an Roinn ar na príomhrioscaí a bhainfeadh le cúititheoirí gan na híocaíochtaí riachtanacha a dhéanamh ar bhonn tráthúil.

11.16 Ag deireadh mhí Aibreáin 2022, thosaigh an Roinn ag athbhreithniú na gcásanna oscailte ar fad ar cuireadh tús leo in 2015, agus, nuair a bheidh athbhreithniú 2015 curtha i gcrích, tá sé beartaithe aici tús a chur le hathbhreithniú ar chásanna ar cuireadh tús leo in 2016. Amhail Aibreán 2022, ní raibh spriocdháta críochnaithe socraithe ag an Roinn le haghaidh athbhreithnithe ar chásanna oscailte ar cuireadh tús leo sa tréimhse 2015 go 2019.

Fíor 11.3 Athbhreithniú ar chásanna oscailte ar cuireadh tús leo in 2014, amhail Márta 2022

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Aisghabháil íocaíochtaí sochair tar éis dámhachtainí cúitimh

11.17 Is é an cúititheoir atá freagrach as an tsuim atá dlite don Roinn a íoc. Leagtar amach i bhFíor 11.4 an tsuim atá in-aisghafa ag an Roinn maidir le cásanna léiritheacha éagsúla.¹

Fíor 11.4 Aisghabháil ag an Roinn tar éis éilimh chúitimh a shocraítear trí mheasúnú BMDP nó trí ordú cúirte — samplaí léiritheacha

Catagóir	Cás 1 — gan chúiteamh	Cás 2 — gan chailteanas tuillimh ^a	Cás 3 — sochair níos mó ná cailteanas tuillimh ^a	Cás 4 — sochair níos lú ná cailteanas tuillimh ^a
	€	€	€	€
Sochair nó cúnamh faighte ag an éilitheoir (an tsuim a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa)	20,000	20,000	20,000	20,000
Iomlán an chúitimh a dámhadh	—	100,000	100,000	100,000
Comhdhéanta díobh seo				
— cailteanas tuillimh	—	—	10,000	30,000
— pian agus fulaingt	—	100,000	90,000	70,000
An tsuim in-aisghafa ag an Roinn	—	—	10,000	20,000

Foinse: Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

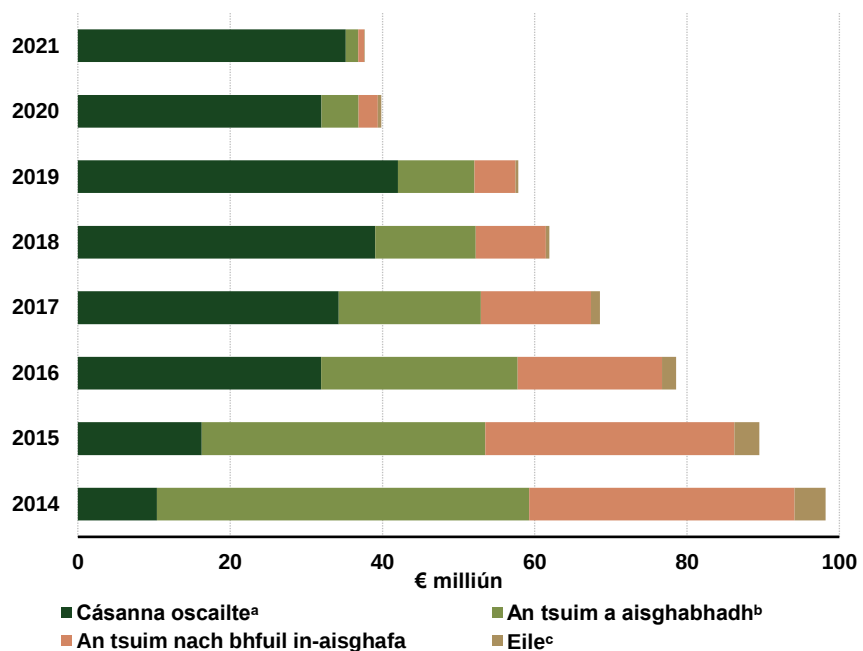
Nóta: a Tagraíonn 'cailteanas tuillimh' do chailteanas tuillimh mar a shonraítear i measúnú nó ordú cúirte BMDP. Tagraíonn sochair do gach sochar agus cúnamh a fhaigheann an t-éilitheoir.

¹ I gcás go n-aontaíonn cúititheoir trí idirbheartaíocht (nach mbaineann le measúnú BMDP nó le hordú cúirte) íocaíocht chúitimh a dhéanamh le héilitheoir agus, sa chás sin, ní mór don chúititheoir suim iomlán dliteanais na n-íocaíochtaí leasa shóisialaigh ábhartha a íoc leis an Roinn, ar suimeanna iad a íocadh mar thoradh ar an díobháil phearsanta sin.

11.18 Braitheann luach na sochar agus an chúnaimh a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa faoin scéim ar cé chomh fada agus a fhanann éileamh ar oscailt roimh shocrú (féach Fíor 11.5). Mar shampla, maidir le cásanna ar cuireadh tús leo in 2014, b'ionann an tsuim iomlán a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa amhail mí an Mhárta 2022 agus €94 mhilliún¹ — as an iomlán sin, bhí €49 milliún ('suim aisghafa' i bhFíor 11.5) aisghafa ag an Roinn faoi mhí Feabhra 2022 agus baineann €10 milliún eile le cásanna nach bhfuil réitithe fós ('cásanna oscailte') agus a d'fhéadfaí a aisghabháil. Is í an tsuim €35 mhilliún nach bhfuil in-aisghafa i ndáil le 2014 ná an tsuim nach bhfuil aon bhunús ag an Roinn lena fáil ar ais toisc nár luadh i measúnú ná ordú cúirte BMDP suim a bhaineann le cailteanas tuillimh, nó toisc go raibh an tsuim a luadh níos lú ná na sochair agus an cúnamh a fuair an t-éilitheoir.

11.19 Foilsíonn an Roinn luach na n-íocaíochtaí sochar agus cúnaimh aisghafa faoin scéim SCA gach bliain.² Fuarthas san imscrúdú nach dtugann an Roinn tuarascáil phoiblí ar luach cásanna oscailte nó ar luach na n-íocaíochtaí le héilitheoirí nach raibh aon bhunús aici lena n-aisghabháil.

Fíor 11.5 Suimeanna a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa agus stádas cáis, de réir na bliana tosaithe, amhail Feabhra 2022

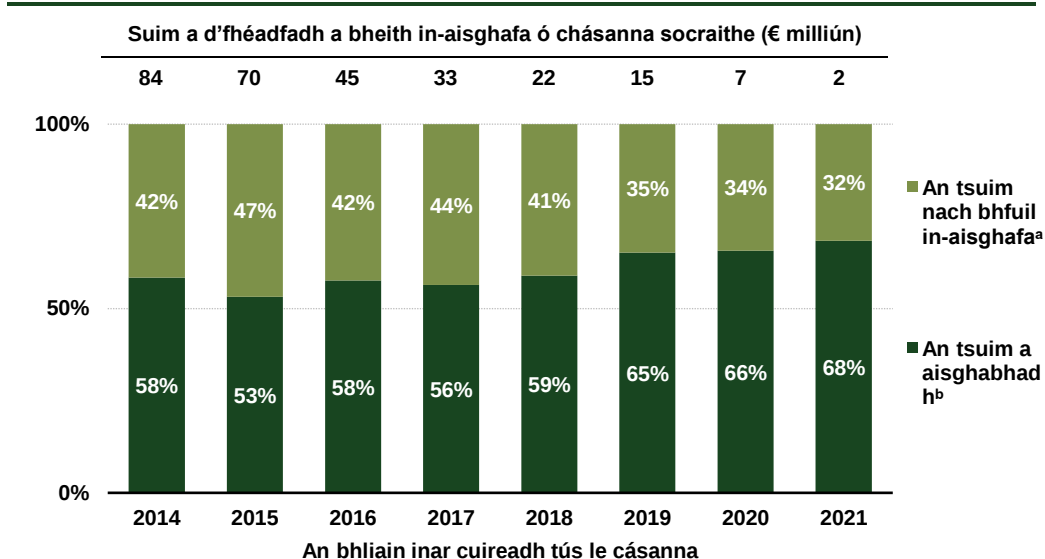

1 Ní áirítear leis an tsuí iomlán a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa (€94 mhilliún) cásanna nár dámhadh cúiteamh ar bith don éilitheoir iontu (féach 'eile' i bhFíor 11.5) — íocadh €4 mhilliún i sochair agus cúnamh leis na héilitheoirí sin.

2 Tuairiscítear sa *Tuarascáil Bhliantúil Staitisticí ar Sheirbhísí Leasa Shóisialaigh* [Annual Statistics Report on Social Welfare Services] ón Roinn luach na n-aisghabhálacha sa Chiste Árachais Shóisialaigh, agus foilsítear sa chuntas leithreasa bliantúil luach na n-aisghabhálacha don Vóta Coimirce Sóisialaí.

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

- Nótaí:
- a Tíocfaidh méadú ar luach na gcásanna oscailte ar cuireadh tús leo le blianta beaga anuas (mar shampla, 2020 agus 2021) le himeacht ama de réir mar a leanann roinnt éilitheoirí de shochair agus cúnamh sonraithe a fháil agus iad ag fanacht le socrú.
 - b Is é is 'an tsuim a aisghabhadh' ann ná an tsuim iarbhir a fuair an Roinn i gcásanna ina raibh aisghabháil iomlán nó pháirteach.
 - c Áirítear le 'eile' cásanna a dhúntar toisc nár dámhadh aon chúiteamh don éilitheoir, go bhfuil an t-éilitheoir éagtha, nó gur tharraing an t-éilitheoir an cás siar. Níl aon sochair nó cúnamh in-aisghafa sna cásanna sin.

Fíor 11.6 Ráta aisghabhála sochar agus cúnaimh do chásanna socraithe amhail mí an Mhárta 2022, de réir na bliana inar cuireadh tús leis an éileamh

Foinse: An Roinn Coimírce Sóisialaí. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

- Nótaí:
- a Is ionann 'an tsuim nach bhfuil in-aisghafa' agus an tsuim nach raibh aon bhunús ag an Roinn lena haisghabháil i gcásanna a bhfuil aisghabháil pháirteach iontu nó nach bhfuil aon aisghabháil iontu.
 - b Is ionann an 'tsuim a aisghabhadh' agus an tsuim iarbhrí a fuair an Roinn i gcásanna a raibh aisghabháil iomlán nó pháirteach iontu.

11.20 Maidir le gach cás a socraíodh ar dámhachd cúiteamh iontu suas go dtí mí an Mhárta 2022, d'aisghabh an Roinn 58% den tsuim a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa (féach Fíor 11.6). B'ionann é sin agus fáiltas de €160 milliún.

Ní shonraítear cúiseanna le cailteanas tuillimh nó brabúis le hordú cúirte nó le measúnú BMDP

1 Ní ann d'aon teimpléad caighdeánach ar a bhfuil an t-ordú cúirte le taifeadadh — tugadh faoi deara cineálacha difriúla cur chuige in athbhreithniú ar shampla de chásanna. Déantar measúnuithe BMDP a thaifeadadh ar theimpléad caighdeánach ina sonraítear an tsuim is infíoitha leis an Aire.

2 Le halt 343R den Acht Leasa Shóisialaigh agus Pinsean, 2013, cuirtear teorainn le haisghabháil sochar nó cúnaimh ó ordú cúirte nó ó mheasúnú BMDP do mhéid na dámhachtana a chuirtear i leith cailteanais tuillimh nó brabúis.

3 Is é ról an chláraitheora cúirte ná breith an bhreithimh a dhóiciméadú san ordú cúirte — i gcás nach ndéantar tagairt sa bhreithiúnas sin do chaillteanas tuillimh, ní áireofar aon tagairt san ordú cúirte.

11.21 D'fhéadfadh dámhachtainí cúitimh a thaifeadtar ar ordú cúirte nó ar mheasúnú BMDP an dámhachtain a mhionsonrú i suimeanna a bhaineann le cailteanas tuillimh nó brabúis, pian agus fulaingt, agus damáistí eile.¹ I gcásanna áirithe, áfach, ní shonraíonn dámhachtainí cúitimh ach suim iomlán na dámhachtana agus ní léiríonn sí suim atá inchurtha i leith cailteanais tuillimh nó brabúis. Nuair a tharlaíonn sé sin, is amhlaidh, faoin reachtaíocht reatha, nach bhfuil aon bhunús ag an Roinn na sochair nó an cúnamh a d'íoc sí a aisghabháil.²

11.22 Luaigh BMDP gurb amhlaidh, i líon teoranta cásanna, nach bhféadfaidh sé cúiteamh a dhámhachtain as cailteanas tuillimh nó brabúis, mar shampla toisc nach bhfuil doiciméadacht ag tacú leis an gcaillteanas éilithe nó nach bhfuil an tuilleamh roimhe sin ag tacú leis an gcaillteanas éilithe. Luaigh an tSeirbhís Chúirteanna gurb iad seo na cúiseanna nach gcuirfí dámhachtainí as cailteanas tuillimh in iúl go sonrach in ordú cúirte:

- ní dhearnadh aon iarratas ar chúiteamh i gcaillteanas tuillimh nó ní raibh an dámhachtain le haghaidh cailteanas seachas cailteanas tuillimh agus lena aghaidh sin amháin
- ní dhearna abhcóide aon aighneacht sa chúirt chun cailteanas tuillimh a scaradh ó chúiteamh eile
- níor luaigh an breitheamh ceannais aon suim shonrach i leith cailteanais tuillimh agus a chinneadh á fhógairt aige.³

Conclúidí agus moltaí

- 11.23** Leis an scéim um shochar agus cúnamh a aisghabháil (SCA), cuirtear ar chumas na Roinne íocaíochtaí scéime áirithe a aisghabháil tar éis dámhachtain cúitimh don éilitheoir nuair a shonraítear caillteanas tuillimh nó brabúis.
- 11.24** Ó Mhárta 2021, bíonn an Roinn i dteagmháil le gach cúititheoir gach 12 mhí ag lorg an eolais is deireanaí ar stádas cásanna oscailte, ag tosú le cásanna a tionscnaíodh in 2020. Roimhe seo, ní raibh an Roinn ag lorg an eolais is deireanaí ar stádas go tráthrialta maidir le cásanna oscailte.
- 11.25** I mí Iúil 2020, chuir an Roinn tús le próiseas athbhreithnithe maidir le cásanna oscailte, ag tosú leis na cinn is faide gan réiteach (i.e., ó 2014). Tá an t-athbhreithniú ar chásanna 2014 beagnach críochnaithe. Mar thoradh ar an athbhreithniú, chinn an Roinn nár tógadh fógra di maidir le roinnt cásanna a socraíodh sular cuireadh tús leis an athbhreithniú agus nach raibh roinnt cúititheoirí páirteach san athbhreithniú.
- 11.26** Amhail Aibreán 2022, níor leagadh síos aon sprioc maidir le hathbhreithnithe a chríochnú do gach bliain ó 2015 go 2019.

Moladh 11.1

Ba chóir don Roinn spriocdhátaí a leagan síos chun a hathbhreithniú ar gach cás oscailte do gach bliain a chríochnú agus ba chóir di monatóireacht ghníomhach a dhéanamh ar an dul chun cinn chun ar na spriocanna sin a bhaint amach.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím.

I mí Lúnasa 2022, leag an Roinn na spriocanna seo a leanas síos agus déanfaidh sí monatóireacht ghníomhach ar an dul chun cinn ar na spriocanna sin a bhaint amach.

Bliain athbhreithnithe	Dáta tosaigh	Spriocdháta críochnaithe
2014	Iúil 2020	Beagnach críochnaithe
2015	Iúil 2020	Beagnach críochnaithe
2016	Meán Fómhair 2022	Eanáir 2023
2017	Eanáir 2023	Bealtaine 2023
2018	Meitheamh 2023	Deireadh Fómhair 2023
2019	Samhain 2023	Márta 2024
2020	Leanúnach	Leanúnach
2021	Leanúnach	Leanúnach
2022	Le tosú in 2023	Beidh sé leanúnach

Moladh 11.2

Ba chóir don Roinn dul sa tóir ar chásanna oscailte a réiteach i gcásanna nach raibh an cúititheoir páirteach in athbhreithniú na Roinne.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím.

Leanann an Roinn ag plé leis na cúititheoirí sin agus tá athbhreithniú á dhéanamh aici faoi láthair ar na roghanna atá ar fáil maidir le cúititheoirí nach mbíonn i dteagmháil leis an Roinn go seasta, lena n-áirítear comhairle dlí a lorg.

Moladh 11.3

Ba chóir don Roinn anailís a dhéanamh ar thoradh an phróisis athbhreithnithe bliain i ndiaidh bliana agus a rialuithe a leasú de réir mar is gá chun dul i ngleic leis na rioscaí a shainaithnítear i ngach athbhreithniú.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím.

I mí Iúil 2020, chuir an Roinn tús le hathbhreithniú stairiúil ar éilimh SCA ó 2014 agus 2015. Mar chuid den fhoghlaim ón bpróiseas athbhreithnithe sin, tugadh nósanna imeachta nua isteach i Márta 2021 chun athbhreithniú a dhéanamh ar éilimh reatha ó 2020 ar aghaidh ar bhonn leanúnach chun a chinntiú go ndéantar gníomhaíocht thráthúil maidir le sochair agus cúnamh a aisghabháil. Tá sé beartaithe ag an Roinn anailís a dhéanamh ar thoradh na n-athbhreithnithe bliain i ndiaidh bliana de réir mar a chríochnaítear iad.

11.27 D'aisghabh an Roinn €160 milliún de shochair agus cúnamh in-aisghafa ó gach cás a socraíodh agus ar dámhadh cúiteamh iontu, suas go dtí mí an Mhárta 2022. B'ionann é sin agus 58% den tsuim sochair agus cúnaimh a d'fhéadfadh a bheith in-aisghafa. Toisc shuntasach sna cásanna socraithe nár aisghabhadh sochair agus cúnamh iontu ba ea easpa ráitis chúitimh i leith caillteanais tuillimh nó brabúis san ordú cúirte taifeadta nó i measúnú BMDP.

11.28 Ní thugann an Roinn tuairisc phoiblí ar luach cásanna oscailte nó ar luach na n-íocaíochtaí le héilitheoirí nach raibh aon bhunús ag an Roinn lena n-aisghabháil.

Moladh 11.4

I gcás gach cáis cúitimh SCA atá socraithe, ba chóir don Roinn na cúiseanna le neamh-aisghabháil íocaíochtaí sochair a thaifeadadh, monatóireacht a dhéanamh ar threochtaí i gcásanna den sórt sin, agus tuairisc a thabhairt go poiblí ar shuim na n-íocaíochtaí nach bhfuil in-aisghafa.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím.

I gcás gach cáis cúitimh SCA atá socraithe, taifeadann an Roinn na cúiseanna le haon neamh-aisghabháil íocaíochtaí sochair agus déanann sí monatóireacht ar threochtaí i gcásanna den sórt sin. I gcás cásanna a dhúntar le hordú cúirte nó le measúnú BMDP, taifeadann an Roinn aon chúiseanna a luaitear ar an ordú nó ar an measúnú. Tugann an Roinn tuairisc ar fheidhmíocht SCA ina tuarascáil staitisticí bhliantúil. Tá roghanna á mbreithniú ag an Roinn freisin maidir le foilsíú sonraí eile, lena n-áirítear foilsíú do chomhlachtaí ábhartha.

Iarscríbhinn 11A Foinsí cúitimh atá díolmhaithe

Baineann an scéim SCA le gach íocaíocht cúitimh a dhéantar i leith díobhálacha pearsanta an 1 Lúnasa 2014 nó dá éis. Ní lorgaítear aon aisghabháil nuair a dhámhtar cúiteamh ó na foinsí díolmhaithe seo a leanas.

1. Íocaíochtaí cúitimh a dhéantar i leith díobhálacha is cúis le bás.
2. Íocaíochtaí cúitimh le duine gortaithe
 - a dhéanann Binse Cúitimh Heipitéas C agus VEID
 - a dhéanann cúirt dlínse inniúil chun cúiteamh a thabhairt do dhaoine áirithe a bhfuil Heipitéas C nó VEID orthu laistigh den Stát mar gheall ar úsáid táirgí glóbailin imdhíonachta daonna frith-D, táirgí lámfhola nó táirgí fola eile
 - a dhéanann an Bord um Shásamh i leith Foras Cónaithe
 - a dhéanann Bord an Chiste Reachtúil Foras Cónaithe
 - faoi fhorálacha an Achta Sláinte (Scéim Aisiocaíochta), 2006
 - a dhéanann an Binse Cúitimh i leith Díobhálacha Coiriúla
 - maidir le míchumas agus tailidimíd ba chúis leis
 - de réir Achtanna an Gharda Síochána (Cúiteamh), 1941 go 2003
 - a dhéanann binse forordaithe, bord sásaimh nó scéim chúitimh.
3. Íocaíochtaí cúitimh a dhéantar de bhun ordú cúirte nó ordú BMDP nó de bhun socraíochta a rinneadh roimh an 1 Lúnasa 2014.